

Priešmokyklinio ugdymo „Nykštukų“ grupės (6-7 m. vaikai)

STEAM veikla „Vėjo darbai“

Ką žinome apie vėją? Kam jis reikalingas? Kokių vėjų būna? Ar vėjo bijome? Kokius darbus dirba vėjas? (lavinama vaikų sakytinės kalbos pasiekimų sritis). Vaikų atsakymai ir patirtis paskatino plačiau pasidomėti apie vėją. Enciklopedijoje rašoma, kad „Vėjas – greitai judantis oro srautas, klasifikuojamas pagal stiprumą, kryptį ir trukmę“. Apibrėžimas skamba nuobodokai, todėl norėdami susipažinti su šiuo gamtos reiškiniu, kartu su vaikais atradome labai daug smagių darbų, kuriuos vėjas nudirba.

Tikslas: Pažinti negyvosios gamtos reiškinį - vėją; kelti hipotezes, numatyti galimus įvykių padarinius

Uždaviniai:

- tyrinėjant vėjo savybes konstruoti įvairius gaminius, kurie lavins vaiko vaizduotę, plės ir įvairins interesus;
- pritaikyti vėjo jėgą pagamintuose dirbiniuose;
- rinktis skirtingas priemones rezultatui pasiekti ir kūrybiškai pristatyti sukurtą gaminį kitiems;
- atlikti bandymus ir patirti atradimų ir kūrybos džiaugsmą.

Aptarę vėjo savybes vaikai vardino, kokius gerus ir blogus darbus daro vėjas. Nutarėme gerus vėjo darbus, panaudojant mąstymo žemėlapi, surašyti ant lentos ir interaktyviai Coggle programėlėje. Darbų vaikai įvardino išties nemažai.

Pirminė veikla, kuria buvo bandoma išsiaiškinti ar išvis vėjas egzistuoja, buvo bandymas jį pagauti. Išsikėlėme **hipotezę** – ar laikant rankose maišelį ir bėgant su juo, tiek grupėje, tiek lauke pavyks į maišelį pagauti vėją (oro srovę)? Priemonės: plastikiniai maišeliai. Pirmiausia vaikai išmėgino vėją pagauti grupėje, vėliau lauke. Išvada – vėją (oro srovę) pavyko pagauti tiek grupėje, tiek lauke.

Vaikai norėjo išsiaiškinti, kaip galima nustatyti vėjo kryptį. Vieni pasiūlė iškelti į viršų pirštą, kiti atsisukti veidu į vėjo pusę. Norėdami tiksliau nustatyti vėjo kryptis nusprendėme pasidaryti vėjarodes. Priemonės: vienkartinės lėkštės, smeigtukai, pieštukai su gale esančiais trintuku, spalvotas popierius, flomasteriai. **Hipotezė:** Ar pasigamintos vėjarodės rodys vėjo kryptį? Vaikų spėjimas: 9 vaikai mano, kad vėjarodė nerodys vėjo krypties, o 10 vaikų mano, kad rodys tiksliai. Nuomonės pasiskirstė beveik po lygiai. Išvada: Ne visos vėjarodės rodė vėjo kryptį, nes buvo per mažas vėjas ir keletas vaikų per mažos rodyklės. Pajudėjusios rodyklės sukėlė didelį atradimo džiaugsmą.

Norėdami įsitikinti, kad ir vėjas pajudins daiktus ieškojome įvairaus pločio, ilgio, svorio, tekstūros kaspinėlių. Todėl lauke gaudėme vėjo gūsius ir stebėjome kaip vėjas judina įvairius kaspinėlius. Priemonės: ilga virvė, tampomas popierius, vėjo rankovė, medžiaginiai kaspinėliai, plastikinių maišelių juostelės, įvairaus storumo siūlai. **Hipotezė:** Ar skirtingos medžiagos ir skirtingo svorio juostelių kaspinėliai pučiami vėjo, judės vienodai? Išvada: Papūtus vėjo gūsiui visos juostelės judėjo, tačiau ilgos juostelės į orą nepakilo, nes vėjas nebuvo stiprus, kad jas paneštų.

Visose veiklose vaikai buvo aktyvūs, noriai įsitraukė ir kartu su draugais atlikinėjo bandymus. Todėl veiklos pasiekimai džiuginantys, nes vaikai drąsiai mąstė, reiškė mintis, dalinosi skirtinga patirtimi ir džiaugėsi naujais atradimais.

Vaikų mintys apie vėją: „Vėjas gali sukelti plaukus, pūsti, atvėsinti. Gali vėjui pasipriešinti. Kai Emilijus žaidė su lėkšte, jis stovėjo prieš vėją ir vėjas, jam trukdė mesti lėkštę. Vėjas padeda suptis ant sūpynių“ (Kamilė). „Vėjas vieną kartą buvo su žaibu. Aš buvau aikštelėje ir pakilo vėjas. Tėtis sako, kad nereikėjo eiti į lauką, nes pučia stiprus vėjas“ (Elija). „Kai prie virvės pririši juosteles sužinai iš kur pučia vėjas. Prie virvės aš pririšau maišelius, popierių plastiką ir siūlus. Jie visi pučiasi į vieną pusę“ (Miglė). „Vėjas kartais mane šaldo. Kai jis pučia linguoja medžiai. Man patinka audra. Aš tada visai nebijau“ (Liepa). „Gali būti ir vėjas su ledukais. Pririši maišą prie medžio ir vėjas pučia į maišą. Vėjas gali pasiimti šiaudelius, dėti lašukus ir kai papučia gaunasi gražus vėjo piešinys“ (Emilija B.). „Vėjas gali pavirsti į audrą. Jis gali sukelti grėsmę, nupūsti visus namus, paspirtuką, dviratį. Kai kyla audra būna ir žaibas. Vėjas būna ir geras, kai nurimsta. Lauke jis nupučia man plaukus, kai būnu be kepurės“ (Ieva). „Vėjas būna kai šiltas oras susimaišo su šaltu, jis atvėsina, žaidžiant man padėjo lėkštei nuskristi toliau. Bet gali ir susargdinti, jei sušilai, būni be kepurės, vėjas papūs ir gali susirgti“ (Emilijus).

Vaikai dažniausiai mėgsta kalbėti apie blogus dalykus, darbus, ką jis pūsdamas padaro. Tai tornadai, viesulai, audros. O apie gerus darbus kalbėti, vaikams sunkiau sekėsi. Vaikai suprato kas tas vėjas iš kur jis atsiranda, sužinojo, kad jis gali pūsti iš skirtingų pusių, kad gali skirtis jo greitis.

Vaikai aiškina, kodėl įdomu stebėti gamtos reiškinius; stebės aplinką, atliks bandymus su vėju. Su savo pasigamintomis priemonėmis nustatys vėjo kryptį ir išmatuos jo stiprumą. Panaudos vėjo jėgą žaisdami; fiksuos pastebėjimus, lygins, darys išvadas, netradicinėmis priemonėmis prieš vėjo piešinius, konstruos įrenginius, kuriems reikia vėjo, juos pristatys draugams ir tėveliams.

Priešmokyklinio ugdymo mokytoja Dalė Šimkaitienė